Studieopdracht 2

bij de vondst 6

Kasteel en stad Bredevoort

Maarten van Rossum

De legeraanvoerder van Gelre (Gelderland) Maarten van Rossum (1478-1555) was ook korte tijd pandheer van Bredevoort (1534). Zijn lijfspreuk was: ‘Blaken en branden is het sieraad van de oorlog’. Nogal oorlogszuchtig dus. Kun je zijn lijfspreuk met je eigen woorden opschrijven?

……
……
……..

Tussen 1545 en 1555 versterkte hij Bredevoort met muren, wallen en diepe grachten.

Jacob van Deventer tekende plattegronden van steden.

Hieronder zie je die van Bredevoort uit de tijd van Maarten van Rossum. Jacob van Deventer gebruikte op zijn tekening Latijnse woorden.

Zet pijlen vanaf die Latijnse woorden naast de tekening en schrijf op de goede plek de Nederlandse woorden: poort, molen, kerk. Herken je ook: het kasteel, gracht, wallen en straten. Schrijf die ook bij pijlen.

Wat zouden de twee huisjes buiten de gracht kunnen zijn?

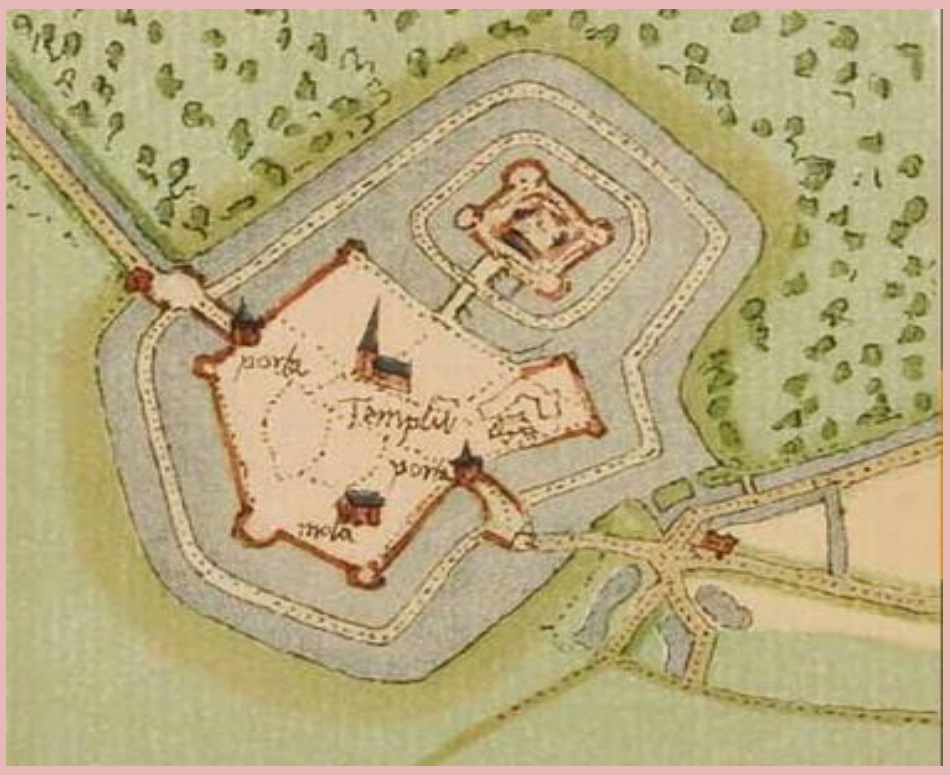

De vestingwerken van wallen, muren en grachten van Maarten van Rossum rond Bredevoort waren niet sterk genoeg. Toen in 1597 Prins Maurits Bredevoort veroverde en de Spanjaarden in 1606 de stad korte tijd weer heroverden, vond men het genoeg. Er moesten andere en moderne vestingwerken komen. Daardoor zou Bredevoort bijna niet te veroveren zijn.

Hieronder zie je een plattegrond van de stad Bredevoort uit ongeveer 1610.

Zoek een aantal verschillen.

De verschillen tussen de twee plattegronden zijn:

1. ……
2. ……
3. ……
4. ……
5. ……

De Heerlijkheid Bredevoort met het kasteel als centrum

Het gebied van Bredevoort was groot. Ook de dorpen Aalten, Dinxperlo en Winterswijk werden door Bredevoort bestuurd. De bestuurders zaten in het kasteel Bredevoort. De baas van alles was de Heer van de heerlijkheid Bredevoort. Hij benoemde de drost. Die zorgde dat alles in de heerlijkheid van Bredevoort goed verliep.
Verder was er een schrijver, een zeer belangrijke functie, want de meeste mensen konden toen niet lezen en schrijven. Keurnoten waren de helpers van de rechter. In elk dorp was een voogd. Dat was een man die de berichten vanuit Bredevoort in de dorpen en de buurtschappen moest verspreiden.
Het bericht dat Prins Maurits Bredevoort wilde veroveren ging natuurlijk rond als een lopend vuurtje. Hieronder zie je de Prins op een van zijn veldtochten.

Wie was de drost van Bredevoort toen de stad in 1597 door Prins Maurits werd veroverd?

Dat was drost ……..

(zoek op Google: lijst van drosten Bredevoort)

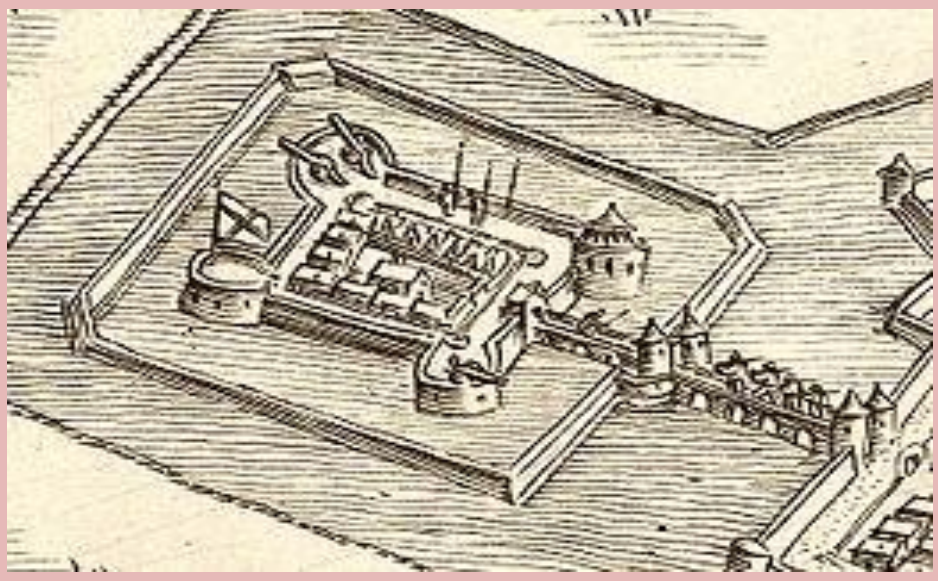

Kasteel Bredevoort

Een ramp

Het was een zeer warme zomer in het jaar 1646. Het had weken niet geregend Het water in de grachten stond laag. Mensen en dieren snakten naar een verfrissende regen. Die kwam op zondagmiddag 12 juli. Het rommelde in het westen. Een geweldig zware onweersbui verscheen aan de lucht. Regen, eindelijk regen. Het onweer was hevig. Een felle bliksemflits trof de Kruittoren van het kasteel. In die toren lagen 320 tonnen met buskruit. Er volgde een ontploffing. Het kasteel lag in puin. Huizen waren ingestort. Er vielen veertig doden. Het aantal gewonden is onbekend, maar het moeten er veel zijn geweest. Het kasteel werd nooit meer opgebouwd. Omdat de heerlijkheid Bredevoort ook wel ‘het Ambt Bredevoort’ genoemd werd, kwam er voor het bestuur een Ambtshuis, een soort van gemeentehuis.

Zo zag dat gebouw eruit in 1960. Helaas werd het afgebroken. Maar op dezelfde plek werd een Verzorgingshuis gebouwd. Dat heet ook ‘Ambtshuis’. Het ziet er bijna zo uit als het oude huis.

Woorden op een oude steen

Boven de deur van het oude Ambtshuis was een steen ingemetseld. Die oude steen is nu weer te zien naast de voordeur van het nieuwe Ambtshuis. Dit staat er op:

DIE KAN LIDEN
HAET EN NYT
DE OVERWINT
IN KORTEN TIT
ANNO 1699
(daaronder staan een aantal letters van de naam
van de man of vrouw die de steen onthuld heeft)

Schrijf de spreuk eens op met je eigen woorden. (als je Achterhoeks kunt spreken is het gemakkelijker)

……

……
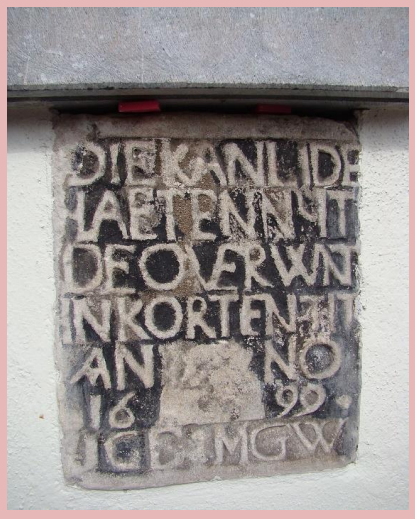
……